مکتوبات امام ربانی

حضرت مجدد الف ثانی

الشیخ احمد سرهندی قدس سره

دفتر دویم

در مطبع ایجوکیشنل مالکان ایچ ایم سعید کمپنی
ادب منزل پاکستان چوک کراچی
مطبوع گردید

قد اعتنى بطبعه طبعة جديدة بالأوفست
حسين حلمي بن سعيد استانبولي
يطلب من مكتبة الحقيقة بشارع دار الشفقة بفاتح ٥٧ استانبول ـ تركيا
١٣٩٧ هجرى ١٩٧٧ ميلادى

بسم اللہ الرحمن الرحیم

بفضلہ تعالیٰ این مجموعۂ مکتوباتِ شریفہ از حضرت
امام ربّانی مجدّد الفِ ثانی شیخ **احمد فاروقی** سرہندی قدس سرہٗ
بحسبِ ارشادِ صاحب الرشاد شیخنا و سندنا الحافظ الحاج
سیّد **زوّار حسین** شاہ صاحب دامت برکاتہٗ (بطرزِ عکسی
از نسخۂ مطبوعۂ **امرت سر**) صورتِ انطباع دیدہ نشر می شود۔
محترم **لالہ اسرار محمد صاحب**

و

محترم **حافظ منظور حسین صاحب**

و

جملہ عزیزانِ جماعتِ زوّاریہ سعیدیہ و غفوریہ در انطباعِ
این مجموعہ بہر نوع اعانت فرمودند۔ جزاھم اللہ فی الدارین
احسن الجزاء۔

والسّلام

احقر۔ **غلام مصطفیٰ خاں**

ایم اے، ایل ایل بی، پی ایچ ڈی، ڈی لٹ

صدرِ شعبۂ اُردو۔ سندھ یونی ورسٹی

۲۸ صفر ۱۳۹۲ھ

ہدیہ ۷۵ روپے

حضرت مجدد الف ثانی

الشیخ احمد سرهندی قدس سره

هر لطافت که نهان بود پس پردهٔ غیب

همه در صورت خوب تو عیان ساخته‌اند

هر چه بر صفحهٔ اندیشه کشد کلک خیال

شکل مطبوع تو زیباتر از آن ساخته‌اند

۱- بعد کتاب الله و بعد کتب ستة افضل کتب مکتوبات است

۲- مانند مکتوبات امام ربّانی هیچ کتاب چاپ نشده است

النقشبندی المجدّدی الخالدی

از عُلماو سادات تُرکیه

آرواسی زاده

عبد الحکیم بن مصطفی

وَاِلَّا فَلَا یَصِلُ اِلیٰ جَنَابِ قُدْسِہٖ تَعَالیٰ وُجُوْبٌ وَّلَا وُجُوْدٌ کَمَا لَا یَلِیْقُ بِجَنَابِ تَنَزُّہِہٖ تَعَالیٰ اِمْکَانٌ وَّامْتِنَاعٌ فَافْہَمْ ہٰذِہِ الْمَعْرِفَۃَ الشَّرِیْفَۃَ الْقُدْسِیَّۃَ فَاِنَّہَا اَسَاسُ الدِّیْنِ وَخُلَاصَۃُ عِلْمِ الذَّاتِ وَالصِّفَاتِ تَعَالَتْ وَتَقَدَّسَتْ وَمَا تَکَلَّمَ بِہَا اَحَدٌ مِّنَ الْعُظَمَاءِ وَلَا وَاحِدٌ مِّنَ الْکُبَرَاءِ اِسْتَأْثَرَ اللّٰہُ سُبْحَانَہٗ ہٰذَا الْعَبْدَ بِہٰذِہِ الْمَعْرِفَۃِ وَالسَّلَامُ عَلیٰ مَنِ اتَّبَعَ الْہُدیٰ

ورنہ بجنابِ قدس وے تعالیٰ نہ وجوب را وصول است ونہ وجود را چنانکہ شایان نیست بمرتبۂ تنزیہ وے تعالیٰ امکان وامتناع پس دریاب این معرفت شریفہ قدسیہ را کہ وے اساس دین است وخلاصہ علم ذات وصفات تعالت وتقدست وتکلم نہ نمودہ است باین معرفت ہیچ یکے از عظما ونہ ہیچ کس از کبرا بلکہ برگزیدہ است حق سبحانہ این بندہ را باین معرفت خاصہ۔

مکتوب چہارم (۴)

بسیادت مآب میر محمد نعمان صدور یافتہ در بیانِ آنکہ علم الیقین وعین الیقین وحق الیقین کہ بعضے صوفیہ قرار دادہ اند فی الحقیقت دو شطر اند از سہ شطر علم الیقین ویک شطر علم الیقین ہنوز در پیش است تا بعین الیقین وحق الیقین چہ رسد وبیانِ آنکہ صاحبِ این علوم مجددِ این الف است۔ اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ وَسَلَامٌ عَلیٰ عِبَادِہِ الَّذِیْنَ اصْطَفیٰ مدتے ہست کہ از احوالِ خیر مآلِ خود اطلاع نہ بخشیدہ اند اَلْمَسْئُوْلُ مِنَ اللّٰہِ سُبْحَانَہٗ سَلَامَتُکُمْ وَاسْتِقَامَتُکُمْ بدانند کہ علم الیقین عبارت از شہودِ آیاتست کہ افادۂ یقین علمی نماید این شہود فی الحقیقۃ استدلال است از اثر بمؤثر پس آنچہ از تجلیات وظہورات در مرایائے آفاق وانفس دیدہ شود ہمہ از قبیلِ استدلالِ اثر بمؤثر است اگرچہ آن تجلیات را تجلیاتِ ذاتیہ نامند وآن ظہورات را بے کیف خوانند چہ ظہورِ شئے در مرآت حصولِ اثریست از آثارِ آن شئے نہ حصولِ عینِ آن شئے پس سیر آفاقی

عہ یعنی طوائف دیگر از صوفیہ علیہ قدس اللہ تعالیٰ اسرارہم ۱۲

وانفسی بتمامہ قدم از دائرۂ علم الیقین بیرون نکشد و غیر از استدلال از اثر بموثر نصیب آن نباشد قال اللّٰہ تبارک وتعالیٰ سَنُرِیْہِمْ اٰیٰتِنَا فِی الْاٰفَاقِ وَفِیْ اَنْفُسِہِمْ حَتّٰی یَتَبَیَّنَ لَہُمْ اَنَّہُ الْحَقُّ ؕ ودیگران سیر آفاقی را از علم الیقین دانستہ اند و عین الیقین وحق الیقین در سیر انفسی اثبات نمودہ اند و بیرون انفس سیر نہ گفتہ ؎ آن ایشانند من چنینم یارب ؛ میدانند کہ حضرت حق سبحانہ بہ بندہ از بندہ نزدیکتر است پس از بندہ تا حق جل وعلا در جانب اقربیت سیر دیگر متخلل است کہ وصول بقطع آن منوط است این سیر ثالث نیز فی الحقیقت مثبت علم الیقین است ہر چند از دائرۂ ظلیت بیرون است امّا از شائبۂ ظلیت پاک ومبرا نیست زیرا کہ اسما وصفات واجبی جل سلطانہا فی الحقیقت ظلال حضرت ذات اند تعالیٰ وتقدس وہر پاک مشوب ظلیت است داخل آثار وآیات است پس ایشانان از سہ سیر علم الیقین یک سیر را مخصوص بعلم الیقین ساختہ اند وسیر دوم آن را محصل عین الیقین وحق الیقین گردانیدہ اند و بسیر ثالث لب نکشادہ تا دائرۂ علم الیقین تمام شود عین الیقین وحق الیقین ہنوز در پیش است ؎ قیاس کن زگلستان من بہار مرا ؛ از عین الیقین وحق الیقین چہ گویدو اگر گوید کہ فہم کند وکہ دریابد وچہ دریابد این معارف از حیطۂ ولایت خارج است ارباب ولایت در رنگ علماء ظواہر در ادراک آن عاجز اند ودر درک آن قاصر این علوم مقتبس از مشکوٰۃ انوار نبوت اند علیٰ اربابہا الصلوٰۃ والسلام والتحیۃ کہ بعد از تجدید الف ثانی بہ تبعیت ووراثت تازہ گشتہ اند وبطراوت ظہور یافتہ صاحب این علوم ومعارف مجدد این الف است کما لا یخفٰی علی الناظرین فی علومہ ومعارفہ التی تتعلق بالذات والصفات والافعال وتتلبس بالاحوال والمواجید والتجلیات والظہورات فیعلمون ان ہٰؤلاء المعارف والعلوم وراء علوم العلماء ووراء معارف الاولیاء بل علومہم ہٰؤلاء بالنسبۃ الیٰ تلک العلوم قشر وتلک المعارف لب ذٰلک القشر واللّٰہ سبحانہ الہادی وبدانند کہ بر سر ہر مائۃ مجددے

گذشته است اما مجددِ مائة دیگر است و مجددِ الف دیگر چنانچه درمیانِ مائة و الف فرق است درمیانِ مجددینِ اینها نیز ہمان قدر فرق است بلکہ زیادہ ازان و مجدد آنست کہ ہرچہ دران مدت از فیوض بامتان برسد بتوسطِ او برسد اگرچہ اقطاب و اوتادِ آن وقت بوند و بدلا و نجبا باشند خاص کند بندہ مصلحتِ عام را ۔ وَالسَّلَامُ عَلٰی مَنِ اتَّبَعَ الْهُدٰی وَالْتَزَمَ مُتَابَعَةَ الْمُصْطَفٰی عَلَيْهِ وَعَلٰی اٰلِهِ الصَّلَوٰتُ وَالتَّسْلِيْمَاتُ الْعُلٰی وَعَلٰی جَمِيْعِ اِخْوَانِهٖ مِنَ الْاَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِيْنَ وَالْمَلٰٓئِكَةِ الْمُقَرَّبِيْنَ وَعِبَادِ اللهِ الصّٰلِحِيْنَ اَجْمَعِيْنَ

مکتوب (۵) پنجم

بشیخ شمس الدین علی خلخالی صدور یافتہ دربیانِ آنکہ صفاتِ او تعالی دو اعتبار دارند اعتبارِ اول حصولِ آنہا است فی انفسہا و اعتبارِ دویم قیامِ آنہا است بذات و بہر دو اعتبار متمیز اند در خارج

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلٰی عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰی مخدوما صفاتِ واجبی جل سلطانہا کہ موجود اند و قیام بذاتِ او دارند تعالی وتقدس دو اعتبار دارند اعتبارِ اول آنکہ فی حدِ ذاتہا ثابت اند و اعتبارِ دویم آنکہ قیام بذاتِ واجب دارند تعالی وتقدس باعتبارِ اول مناسبت بعالم دارند و مبادی تعینات اند و باعتبارِ دویم از عالم مستغنی اند و ہیچ توجہے بعالم و عالمیان ندارند و ایضاً در نظرِ کشفی باعتبارِ اول از ذاتِ تعالی وتقدس منفک مینمایند و اثباتِ ذاتِ تعالی وتقدس ماورائے اینہا نمودہ مے آید و باعتبارِ ثانی نہ اینچنین اند و انفکاک متصور نہ و ایضاً باعتبارِ اول حجابِ ذاتِ تعالی وتقدس و باعتبارِ ثانی احتجاب مرفوع است در رنگِ آنکہ بیاضے کہ قائم بجامہ باشد حجابِ جامہ نیست غایۃ ما فی الباب بیاض بہر دو اعتبار حصولِ نفسی و حصولِ قیامی حجابِ ذاتِ جامہ نیست ہرچند محسوس ہمان بیاض است اما حاجبیت مرفوع است بخلافِ صفاتِ واجبی تعالی وتقدست کہ باعتبارِ اول حاجب اند و باعتبارِ ثانی غیر حاجب و فرق درمیانِ این

مکتوبات امام ربانی